

YTTRANDE
2016-11-11

Klassificeringsnr. 01.05

Justitiedepartementet
103 33 Stockholm
sara.ahmed@regeringskansliet.se

Hur står det till med den personliga integriteten? SOU 2016:41

Sammanfattning

Statens medieråds verksamhet är enligt myndighetsinstruktionen uteslutande riktad mot barn och unga. Det är utifrån detta perspektiv som Statens medieråd beaktat och besvarat detta delbetänkande.

Statens medieråd anser att utredningen ger en såväl djup som bred och tankeväckande belysning av området och att det på så sätt utgör ett värdefullt underlag för fortsatta diskussioner. Statens medieråd tillstyrker därför samtliga förslag som lämnas i delbetänkandet.

Statens medieråds yttrande

Utredningen belyser övergripande vilka risker för integritetsintrång som enskilda individer utsätts för i skolan, arbetslivet, på fritiden och i samband med en stor del av vardagslivets aktiviteter när dessa inbegriper användandet av informationsteknik. Av särskilt intresse för Statens medieråd är områden som mer direkt berör medieanvändningen hos barn och unga, vilket närmare bestämt innebär kapitlen om skolan (7), konsumentområdet (12), sociala medier och e-post (13), samt molntjänster, big data och biometri (21).

De beskrivningar och analyser som återfinns i delbetänkandet visar tydligt att barns och ungas personliga integritet utsätts för omfattande risker inom ramarna för såväl skolarbetet som privatlivet. Utredningen bedömer bland annat att de s.k. "digitala tatueringar" elever behäftas med under skoltiden kan följa med dem under lång tid, även vid skolbyten och kanske in i arbetslivet. Konsekvenserna kan i nuläget således inte överblickas. Händelser och förhållande i individens barndom och uppväxt kan således på ett konkret sätt följa med in i vuxenlivet, utan att individen själv har någon reell möjlighet att förhindra att så sker. Att användarvillkoren för diverse digitala tjänster dessutom ofta är mycket komplicerade och svåröverskådliga, för såväl unga som vuxna, bidrar ytterligare till att försvåra individens egenmakt över sin personliga information och integritet.

Statens medieråd ska verka för att stärka barn och unga som medvetna medieanvändare och skydda dem från skadlig mediepåverkan. I nuläget finns ingen möjlighet att skydda barn och unga mot de i utredningen beskrivna riskerna för skadlig mediepåverkan – i form av intrång i den personliga integriteten – annat än genom upplysning. Delbetänkandet föreslår inte heller några åtgärder som skulle kunna förhindra dylika integritetsintrång. Mot bakgrund av utredningens generella slutsats att ”den enskilde – parallellt med den digitala utvecklingen – utsätts för stegvisa försämringar av den personliga integriteten” (s. 33) ser Statens medieråd fram emot slutbetänkandets vidare ”förslag till åtgärder för att hantera riskerna” (s. 150).

Utredningen återkommer flera gånger till hur den enskildes kunskaper och medvetenhet om de egna digitala spåren i samband med användning av olika teknologier är bristande. För Statens medieråd återstår därmed ett fortsatt arbete med den stärkande uppgiften. Medie- och informationskunnighet måste idag, och än mer framöver, inbegripa kunskaper om hur informationstekniken kartlägger, följer, samlar, sparar, raderar och sprider olika typer av information om användaren. För att myndigheten skall kunna verka för att stärka barn och unga i detta avseende skulle ett utvidgat uppdrag för Datainspektionen, så som utredningen föreslår, kunna vara till hjälp. Statens medieråd tillstyrker därmed samtliga förslag som lämnas i delbetänkandet.

I detta ärende har Ewa Thorslund beslutat. Yvonne Andersson har varit föredragande.

Ewa Thorslund
Direktör